

Deres referanse: 19/27640

Vega, 14.09.2019

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 Oslo

HØRINGSUTTALELSE:

Forslag til ny forskrift om tilskudd til verdensarvområdene Vegaøyane og Vestnorsk Fjordlandskap, samt Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

INNLEDNING

Vegaøyane ble skrevet inn på Unescos verdensarvliste i 2004 som Norges første og eneste kulturlandskapsområde. Unesco sier i innskrivingsteksten:

Kriterium (v): *Vegaøyane viser hvordan generasjoner av fiskere og bønder gjennom de siste 1500 år har opprettholdt en bærekraftig levemåte i et værhardt havområde nær Polarsirkelen, basert på den nå enestående tradisjonen med ærfugldrift, noe som også er en hyllest til kvinnenenes bidrag til dunarbeidet*

Stiftelsen Vegaøyane Verdensarv ble etablert i 2005 og har et styre med representanter fra Vega kommune, Nordland fylkeskommune, Stortinget, Fylkesmannen i Nordland, Helgeland Museum og Stiftelsens Samarbeidsråd.

Stiftelsens formål er å bidra til ivaretagelse av verdier og kvaliteter som ligger til grunn for utpekning av Vegaøyane Verdensarv, slik det er avgrenset og beskrevet i nominasjonsdokumentet *Vegaøyane The Vega Archipelago (2003)*.

En av hovedoppgavene er å arbeide for å ivareta kulturlandskapet gjennom skjøtselstiltak. Dette er en svært krevende oppgave, i og med at størstedelen av verdensarvområdet er et gruntvannsområde på 1000 kvm der det, med unntak av én person, ikke lenger er fastboende. Dyr må fraktes over lange distanser og ha ukentlig oppsyn. I tørre somre må det også fraktes vann. Selve landskapet er også så karrig, grunt og kupert at det ikke på noen måte er mulig å drive maskinell slått, med unntak av et par øyer.

En slik driftsform er dermed så langt fra nåtidens effektive jordbruk, som det er mulig å komme. Dermed er vi helt avhengig av støtteordninger som stimulerer til det merarbeidet som skjøtsel i verdensarvområdet innebærer. Videre må det være rom for utviklingstiltak som kan bidra til rekruttering.

GENERELT

Etter møter med fem departement i 2006 tok de to verdensarvområdene Vestnorsk Fjordlandskap og Vegaøyen initiativ til å utarbeide en tiltaksplan for bevaring av kulturlandskapet i de to områdene. Ordningen ble finansiert og kom i gang høsten 2008. Ordningen har vært helt uvurderlig for å få i gang beite og slått på de tidligere gjengrodde arealene, både ute i øyene og i naturreservatene på selve Vega. Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv mener at den videre forvaltningen av ordningen må legge målsettingene i tiltaksplanen til grunn og styrke denne. Vi støtter også at aktuelle tilskuddsmottakere er de samme som i gjeldende forskrift.

FORSLAG TIL NY FORSKRIFT

Stiftelsen Vegaøyen Verdensarv støtter fullt ut høringsuttalelsen til Fylkesmannen i Nordland og uttalelsen fra Vestnorsk Fjordlandskap som arbeider ut fra tiltaksplanen for Vegaøyen og Vestnorsk Fjordlandskap. Dette gjelder spesielt for målsettingen for ordningen der tilskuddene til tiltak i verdensarvområder er for å opprettholde bosetting og styrke den aktive landbruksdriften. **I tillegg bør det framholdes at ordningen skal bidra til å opprettholde og styrke det biologiske mangfoldet.**

Når forvaltningen skal overføres til kommunene, må det også sikres **en helhetlig tilnærming til utfordringene med å ivareta kulturlandskapsverdiene i verdensarvområdet og de internasjonale føringer som ligger i dette.** Dette kan best skje gjennom samarbeid mellom Vega kommune, Forvaltningsknutepunktet for Vegaøyen Verdensarv og Fylkesmannen i Nordland om tiltaksmidlene. **Per i dag har små kommuner også små personmessige ressurser. Samarbeid med andre aktuelle instanser med forvaltningsansvar bør forankres i forskriften.** Målsettingen må være å følge opp målene med tiltaksplanen for Vegaøyen og Vestnorsk Fjordlandskap, samt utnyttelse av den kompetanse som er bygd opp gjennom mer enn 10 år.

Vennlig hilsen

Styreleder
Stiftelsen Vegaøyen
Verdensarv

Daglig leder
Stiftelsen Vegaøyen
Verdensarv

